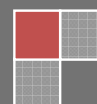

2009

Elevernes rettigheder skal sikres!

En undersøgelse foretaget af Danske Gymnasieelevers Sammenslutning viser, at bekendtgørelserne på en række centrale områder indenfor gymnasiesektoren ikke bliver overholdt. Dette udspil præsenterer en række løsninger på hvordan man kan rette op på problemerne.

Indhold	
1.0. Indflydelse på undervisningen.....	3
1.1. Undervisningens tilrettelæggelse.....	3
1.2. Løbende evaluering	3
2.0. Elevdemokrati.....	3
2.1. Repræsentation i udvalg og råd	3
2.2. Adgang til kontorfaciliteter	4
2.3. Høring i forbindelse med studie- og ordensregler	4
3.0. Styrkelse af elevernes retssikkerhed.....	4
3.1. Almen studieforberedelse	4
3.2. Klagesager	5
Afslutning.....	5
Fakta om undersøgelsen:	6

Udspil – Elevernes rettigheder skal sikres!

De almene gymnasier har siden januar 2007 været selvejende institutioner. I praksis burde det betyde, at beslutningskompetencen kommer tættere på hverdagens eksperter; nemlig lærer og ikke mindst elever. Desværre har selvejereformen betydet, at rektorerne har fået stort set uindskrænket magt, således at de i dag ikke bare er administrative og pædagogiske ledere, men reelt også deres egne arbejdsgivere og kontrolinstanser. Det forholder sig nemlig således, at selvom bestyrelserne er de øverste organer og i sidste ende er ansvarlige for institutionernes økonomi, er de for langt de flestes vedkommende blot en række indflydelsesrige mennesker, der mødes fire gange om året for at underskrive referatet fra sidste møde. Det er rektor, som indstiller og implementerer beslutningerne og i store træk også rektor der fremlægger resultaterne for bestyrelsen. Rektorerne er langt de fleste steder kompetente mennesker med forstand på institutionsdrift, men der findes også eksempler på gymnasier, hvor det uindskrænkede rektorvælde har store konsekvenser for elevernes indflydelse på deres egen hverdag.

En anden ærgerlig konsekvens af selvejert er, at man i mindre grad end tidligere har mulighed for at sikre, at de bekendtgørelser, der trods alt sikrer elevindflydelse rent faktisk bliver overholdt. Nedenstående spørgeskemaundersøgelse viser, at der er en række områder, hvor elevernes holdning bliver siddet overhørt, trods den lovgivningsmæssige hjemmel, der er for inddragelse.

I det følgende vil bekendtgørelsesbrudene blive gennemgået indenfor to kategorier. Der tages udgangspunkt i en spørgeskemaundersøgelse, som 25 repræsentativt udvalgte elevrådsformænd har deltaget i. Der kan læses mere om undersøgelsen i slutningen af dokumentet. Til sidst vil vi præsentere nogle konkrete bud på hvordan man fortsat kan styrke elevernes indflydelse og retssikkerhed.

1.0. Indflydelse på undervisningen

1.1. Undervisningens tilrettelæggelse

I kapitel 6, § 79 står der følgende om undervisningens planlægning: ”Når undervisningen starter i et nyt fag eller på et nyt niveau, skal eleverne have forlagt en plan for undervisningen eller medvirke ved udarbejdelsen af en sådan. For de senere faser planlægger elever og lærere i fællesskab arbejdet.”

36 procent af eleverne i undersøgelsen svarer, at de sjældent eller aldrig bliver inddraget i udarbejdelse af konkrete undervisningsforløb.

1.2. Løbende evaluering

I kapitel 12, § 129 står der følgende om den løbende evaluering af undervisningen: ”..hvordan strategien omsættes til en evalueringsproces, der omfatter konkret, løbende evaluering af undervisningen..”

44 procent af eleverne i undersøgelsen svarer, at de ikke er med til løbende at vurdere de metoder der anvendes i undervisningen.

→ DGS forslår, at undervisningsministeriet igangsætter et undersøgelsesarbejde, der skal afdække hvor stor en del af gymnasierne der ikke overholder bekendtgørelserne omkring elevernes indflydelse på hverdagen.

2.0. Elevdemokrati

2.1. Repræsentation i udvalg og råd

I bekendtgørelse om elevråd på institutioner, der udbyder almengymnasial uddannelse eller almen voksenuddannelse står der i § 4, stk. 3 følgende om elevrådets repræsentation i råd og udvalg mv.: ”elevrådet udpeger repræsentanter til alle institutionens råd og udvalg mv., som institutionen har nedsat for at behandle spørgsmål, der har betydning for eleverne i almindelighed..” I den

forbindelse er det naturligvis vigtigt at bemærke, at eleverne ikke er repræsenteret i samarbejdsudvalget, da dette udelukkende består af medarbejdere på den pågældende institution.

24 procent af de adspurgte elevrådsformænd svarer, at deres elevråd ikke er repræsenteret i alle råd og udvalg.

2.2. Adgang til kontorfaciliteter

I bekendtgørelse om elevråd på institutioner, der udbyder almengymnasial uddannelse eller almen voksenuddannelse står der i § 8 følgende om adgang til kontorfaciliteter: *"Institutionen stiller et egnet lokale og adgang til kontorfaciliteter til rådighed for elevrådet.."*

28 procent af de adspurgte elevrådsformænds svarer, at de ikke har adgang til kontorfaciliteter.

2.3. Høring i forbindelse med studie- og ordensregler

I bekendtgørelse om studie- og ordensregler i de gymnasiale uddannelser står der i § 2 følgende om lederens ansvar i forbindelse med udarbejdelse af studie- og ordensregler: *"Lederen af den enkelte skole fastsætter efter høring af bestyrelsen, elev- og kursistråd og pædagogisk råd studie- og ordensregler gældende for eleverne på skolen.."*

52 procent af de adspurgte elevrådsformænd svarer, at de ikke er blevet hørt i forbindelse med udarbejdelse af studie- og ordensreglerne på pågældende institution.

→ DGS forslår, at Undervisningsministeriet undersøger hvor mange elevråd der reelt har de forhold som de er sikret gennem ovenstående bekendtgørelser. Desuden skal der udarbejdes en beskrivelse af de generelle vilkår for elevrådene på de danske gymnasier.

3.0. Styrkelse af elevernes retssikkerhed

3.1. Almen studieforbereelse

Ved eksamen i almen studieforbereelse (AT) tildeles én vejleder og én censor, på trods af at der eksamineres i elevens evne til at kombinere de to fags metoder. At der kun deltager en censor fra ét af de fag, der medvirker til eksaminationen betyder, at elevernes retssikkerhed er væsentlig dårligere end under normale omstændigheder. Censors opgave er netop at sikre eleven en fair og uvildig vurdering af sit faglige niveau, uanset der forhold der måtte være mellem elev og eksaminator. Ved den nuværende eksamensform i AT har eleven således kun en uvildig vurdering i omtrent halvdelen af selv eksaminationen.

Overordnet forestiller vi os tre mulige løsninger på problematikken:

- Indførelse af gruppeeksamen i AT. Det vil således økonomisk kunne forsvares at der stilles 2 eksaminatorer og 2 censorer til rådighed for f.eks. 4 elever.
- At der til hver eksamination stilles 1 eksaminator og 2 censorer til rådighed for hver eksamination.
- En omdefinering af timerammen AT, hvor eksamen afskaffes. AT skulle dermed være en timeramme hvor samarbejdende fag kører konkrete emneforløb med udgangspunkt i fagenes metoder og teoretiske indgangsvinkler. Vurdering af arbejdet foregår i de respektive fag og elevernes evne til at bruge faget i samarbejde med andre fag indgår i den samlede karakter der gives i fagene.

3.2. Klagesager

Det er et problem at rektor behandler alle de klagesager eleverne måtte finde begrundelse til at rejse. I situationer hvor elever klager over karakterafgivelse, hvad enten det er i forbindelse med en prøve eller afgivelse af standpunktskarakter er der ikke nødvendigvis et problem i, at det er rektor der i første instans vurderer klagesagen og det videre forløb for denne. Derimod er der et åbenlyst problem i, at rektor i forbindelse med generelle klager over institutionen reelt skal vurdere om klagen over vedkommende selv er reel eller ej. Rektor kan beslutte om sagen skal fremmes, og dermed indsendes til undervisningsministeriet eller om klagesagen skal falde, enten på baggrund af klagens berettigelse eller blot dens rige udformning.

Der er en række retsmæssige problemer i den struktur. For det første indtager rektor en rolle både som anklager, forsvarer og dommer, i hvert fald i sagens første instans. Desuden har den enkelte elev ingen ret til at få en uvildig behandling af sagen, selvom det ønskes. Konkret foreslås det derfor:

- At der oprettes en uvildig elevombudsmand, der ikke blot har til ansvar at behandle elevens klager over afgørelser mv. Men også selv er i stand til at tage sager op, der virker åbenlyst uretfærdige. Ombudsmanden vil styrke elevernes retssikkerhed og sikre en fair og uvildig behandling af klagesager af enhver art.

Afslutning

Danske Gymnasieelevers Sammenslutning ser med stor alvor på ovenstående problemstillinger. Punkterne i forhold til elevernes indflydelse er helt centrale, når man diskuterer opdragelse i demokratisk forståelse. Demokrati er ikke kun nogen man lærer om i samfundsfagstimerne, men også en tænkemåde man først forstår når man bruger den i det daglige. Derfor er det en kæmpe udfordring for gymnasieskolen, at den på trods af det stigende rektorvælde formår at give eleverne indflydelse på egen hverdag.

Fakta om undersøgelsen:

Undersøgelsen er gennemført i perioden fra den 20. Maj til den 8. juni. I alt deltog 25 elevrådsformænd fra 25 forskellige gymnasier. Elevrådsformændene er udvalgt med henblik på at skabe repræsentativitet fra såvel byområder som landområder.

For yderligere information om undersøgelsen kontakt:

Kommende formand for Danske Gymnasieelevers Sammenslutning
Bjarke Dahl Mogensen
Mobil +45 60 76 78 91
Mail: bjarke@dgsnet.dk